GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA.

No. 10.

w Sobotę dnia 1. Lutego Roku 1800.

z Paryża d. 14. Stycz.

Podług wszystkich wiadomości od brzegów Renu, przysposobienia woienne wznoszą się codzień do nowego stopnia czynności i usilności. Republikanie ściągaią się coraz bardziey w okolicach Koblentz, Bingen i Moguncyi, nieprzyiaciele zdaią się bydź przestraszonymi na te poruszenia i wszystkie przysposobienia generała Moreau; wzywali z usilnością posiłków moskiewskich, i zdaie się, że Suwarów ma pełnomocnictwo działania podług swoiey woli, ponieważ wiadomości świeże z Frankonii donoszą, że prowadzi swoią armią przez tę część Państwa do brzegów Renu. Rzeczą iest niewątpliwą, że koalicya postanowiła przenieść teatr woyny nayczynnieyszey do niższego Renu; i dla tego Prussy posełaią także armią liczną do linii demarkacyiney, końcem strzeżenia neutralności Niemiec północnych.

Barrere i Lamarque oddali wizytę pierwszemu Konsulowi, który ich grzecznie przyiął, i przyrzekł uczynić ich talenta użytecznemi Rzpltey.

List z północney Bengalii mówi, że zwyczaie mieszkańcow tego kraiu różne są wcale od zwyczaiow innych części Indyow: kiedy który Raiah umiera, robią wielki sklep, w ktorym składaią ciało iego; chowaią z nim iego żony, iego dzieci, iego służących i część iego bogactw, iako to: słonie, złoto, srebro, wielkie parasole, kobierce, suknie, żywność, lampy i iednego człowieka z pochodnią; ponieważ rozumicią, że wszystkie te rzeczy potrzebne są do przyszłego życia; niektórzy żołnierze angielscy znaydowali w tych sklepach po 180,000 rupiow (gatunek pieniędzy Indyiskich) w złocie i srebrze.

Wszystkie intrygantki, które otaczały niegdyś wszystkie drzwi Dyrektoryatu, które składały niegdyś dwor B... wypędzone zostały niemiłosiernie z pałacu Konsulow; używały one tysiąc sposobow, strawiły tysiąc affrontow, aby się w nim utrzymać, lecz pierwszego Konsula nie można było uprosić; gdyż wie o tych wszystkich nieszczęściach, których panowanie kobiet wtrącaiących się do interessow politycznych narobiły Francyi monarchiczney i republikanckiey. Żadna nie mogła otrzymać od niego łaski, i ztąd pochodzą historyiki i nienawiść tych dam (d'ami des loix.)

Sieyes otrzyma zamiast dóbr Crosne inne dobra.

Francuzki generał Dąbrowski przybył tu z Włoch, będąc przyięty grzecznie od pierwszego Konsula.

Głoszą, że pierwsza odezwa Konsulow do Szuanow nie dobrze przyiętą była. Szuani porozdzierali ią, i oświadczyli, iż nie złożą oręża.

z Paryża d. 18. Stycz.

Do tego czasu miano niełaką nadzieię pokoiu; lecz gdy wysłany do Londynu przez Konsula Buonaparte kuryer z propozycyami pokoiu, dnia 7. t. m. ztamtąd

powrocił, zniknęła ta nadzieia zupełnie. Król Angielſki chce pokoiu i niechce, chce Króla we Francyi, a potém mówi, iż nas niechce przymuszać do formy naszego rządu, chce abyśmy odſtąpili naszych zdobyczow, a niechce oddać swoich. — Nasze gazety zaczynaią mówić o wyczyszczeniu reprezentacyi narodowey, i że zapewne ci, którzy niedawno w Trybunacie przeciwko rządowi mówili, wyłączonymi zoſtaną. Wspomnione gazety daią przyczynę, że przy uſtawicznym oporze przeciw rządowi, zagraniczne potencye, z któremi o pokoy traktować chcemy, zarzucałyby nam: iak mamy spuścić się na trwałość waszego rządu, kiedy widziemy; że ci którzy iuż tak wiele rządow wyſtawili i znowu zrucili, przeciw niemu powſtaią? Za pozor do tego wyłączenia chcą użyć tey okoliczności, iż tylko Konsulowie a nie Trybunat i inni urzędnicy od ludu przyiętymi zoſtali. — W Marsylii wyſtawiaią włoſką legią; którey kommenda powierzona ieſt Cisalpińſkiemu generałowi brygardyi Lechi. Do Nicei, Marsylii i Tuolonu przybyło 400 Neapolitanow wypędzonych z ich oyczyzny, między któremi znayduie się Biſkup de la Torre, Xiąże Filangeri i t. d. Ci wszyscy doſtali rozkaz, ażeby się do Dyjon udali. — Generał Kleber donosi z głowney kwatery w Kairze pod dniem 16. Liſtopada, że Sydney Schmitd wylądował dnia 1. Liſtopada w 4000 Turkow pod Damiettą. Generał Verdier uderzył na nich i z tych 4000 nie zoſtało się więcey przy życiu iak 800 ludzi, którzy się w niewolą doſtali. Zdobył 5 armat, między któremi znayduie się iedna 24 funtowa. Między niewolnikami znayduie się Izmael Bey, zaſtępca kommendanta wyprawy tureckiey. Podług Redaktora Francuzi porazili Wielkiego Wezyra, zdobyli część obozu i bagaże, i zabrali w niewolą kilka tysięcy Turkow. Wielki Wezyr cofnął się potém do Damaszku, a Francuzi powrocili do Egyptu.

z Bern d. 8. Stycz.

Cios iakiego się spodziewano, naſtąpił. Nasze ciało prawodawcze przekonało się przez swoią Kommiſſyą, że Dyrektoryat ſtracił publiczne zaufanie, i że trzech iey współczłonkow Sekretan, Oberlin i Laharpe, uknowali plan spiſku przeciwko reprezentacyi narodowey. Z tego powodu zniosło. 1) Dyrektoryat. 2) Ogłosiło, że współczłonkowie iego są winni odpowiedzieć za swóy wyſtępek. 3) Powierzyło władzę wykonawczą Obywatelom Dolder i Savary aż do nowego wyboru. 4) Umocowało ich, aby się chwycili środkow potrzebnych do zabespieczenia Reprezentantow i publiczney spokoyności.

Nasza nowa konſtytucya zawierać w sobie będzie naſtępuiące artykuły: 1) Wszyscy czynni Obywatele obieraią corocznie z pośrod siebie dwudzieſtą piątą osobę, aby każdy powiat miał 160 zdatnych do urzędu Obywatelow. 2) Elektorowie powiatowi mianuią czwartą część swoich współczłonkow na Elektorow narodowych, z których 3) przysięgły sąd konſtytucyiny z 6 osob złożony, obiera naywyższych urzędnikow narodowych. 4) Sąd przysięgły ſkłada się z osob maiących łat 40, którzy iuż urzędy narodowe piaſtowali. Ich urząd trwa 15 lat, lecz iuż potém do żadnego innego urzędu nie mogą bydź przypuszczeni. Ten zaſtępuie swoie własne współczłonki, i ſtrzeże konſtytucyi. 5) Elektorowie powiatowi mianuią z pośrod siebie Senat z 90 współczłonkow, którego seſſye corok przez 3 miesiące trwać powinny, i radę narodową z 9 osob z liſty kandydatow przysłaney od sądu przysięgłego, wybranych z Elektorow narodowych. Każdego roku wyſtępuie ieden członek rady narodowey. Sąd przysięgły ſtanowi prawodawczą kommiſſyą z 30 członkow ſkładaiących

ſię z Elektorow narodowych. 6) Rada narodowa może obierać tylko takie osoby na urzędnikow, które iey odpowiedzialnymi bydź powinny.

Generał Moreau kazał oddać kilku aresztowanych ſpiegow do nadzwyczaynego sądu woiennego, z których ieden rodem Badeńczyk rozſtrzelany zoſtał. Głowna potęga francuzka ściągnęła ſię między Bazyleą i uyściem rzeki Thur.

z Donauschingen d. 12. Stycz.

Dziś ogłoszono armii, że Arcy Xiąże Karol mianowany ieſt feldmarszałkiem wszyſtkich armiów, Alvinsi feldmarszałkiem i prezydentem nadworney rady woienney, Xiąże Ferdynand i Tertzy feldmarszałkami, Sztarray, Mels, Kolloredo i Sztaader generałami artyleryi. Wielki awans całey armii naſtępuie w tych dniach. — Zapewne cała głowna potęga pomaszeruie z Arcy Xiążęciem Karolem do Włoch; a Sztarray obeymie kommendę nad obserwacyinym korpusem w Szwabii przeznaczonym do zacłonienia Tyrolu i ſkładaiącym ſię z 30,000 ludzi.

z Hanau d. 18. Stycz.

Auſtryacy obsadzili od kilku dni w Frankfurcie bramę Bockenheim z ſtrony Móguncyi.

W Erbach w Odenwaldzie chciał Hrabia przyſtawić cesarzowi kilku młodzieży zamiaſt kontyngensu. Okoliczność ta wzbudziła między poddanemi wielkie nieukontentowanie, tak dalece, iż przyszło do utarczki z auſtryackiemi huzarami, którzy przed przewyższaiącą liczbą cofnąć ſię i ieden batalion piechoty z Heidelberga na pomoc wezwać muſieli: z obuſtron zabito po kilku ludzi, i raniono wielu.

Także w Hrabſtwie Hohenlohe - Bartenſtein wszczęły ſię z tego samego powodu rozruchy.

z Bayreuth d. 20. Stycz.

Cesarscy indzinierowie naprawiaią szańce fortecy Ankony, które przez oblężenie nadwerężone zoſtały.

W Rzymie ſtoią sami Neapolitańczykowie, lecz większa część ſtanu kościelnego obsadzona ieſt cesarſkiemi żołnierzami.

Podług donieſień z Wenecyi dnia 8. Stycznia, wybor Papieża nie był ieszcze ukończony; odprawiaią ſię tam ciągle proceſſye na uproszenie szczęśliwego zakończenia wyboru.

W Neapolu pienią ſię ieszcze wszyſtkie okropności sądów rewolucyinych. Neapol tak iak Francya, ma swoich Carrierów, Roberspierów i t. d. Rzeczy dochodzą tam do oſtatniego ſtopnia. Nowy Wice Król wydał iednak surowy rozkaz do pospolſtwa ſtolicy, aby ſię z nikim pod pozorem Jakubinizmu źle nie obchodziło, i tak okropnym sposobem sprawiedliwości rewolucyiney niewykonywało. Powiadaią, że Król Neapolitańſki, którego czyſtey miłości ku swoim poddanym, sam nawet Gorani wiele tkliwych dowodow opowiada, martwi ſię bardzo wszyſtkiemi temi okrucieńſtwami, które lud w iego ſtolicy popełnia.

z Wiednia d. 22. Stycz.

Nadworna gazeta Peterzburgſka zawiera w sobie naſtępuiący artykuł polityczny:

„Prawdziwy ſtan armii cesarſko - moſkiewſkiey ſkłada ſię teraz z 385,000 piechoty i artyleryi, z 47,000 kawaleryi, z 66,000 Kozakow i Tatarow, a ogółem z 498,000 ludzi. W oſtatnich latach panowania Katarzyny II. liczyła armia 576,000 ludzi. Ztąd pokazuie ſię, że dziſieyszy ſtan woienny pańſtwa moſkiewſkiego mniey liczy 87,000 ludzi: lecz teraz powiększy ſię przez 100,000 rekrutow nowych,"

Nakoniec zawiera taż gazeta naſtępuiący krotki opis tego pańſtwa. „Gdy Piotr W. w roku 1689 wſtąpił na tron, wynoſiły wszy-

ſkie dochody 5 milionow rubłow, cała armia składała ſię z 15,000 ludzi, państwo nie miało ani portow, ani okrętow woiennych. Piotr Wielki i Katarzyna II. przyprowadzili państwo do tey wielkości, w iakiey ſię teraz znayduie. W roku 1722. znaydowało ſię w nim 12. milionow ludzi; w roku 1742. 16 milionow. W roku 1762. 20 milionow; w roku 1782. 28 milionow, a w roku 1795. 31. milionow. Gdyby Roſſya, tak iak insze państwa Europeyſkie w iedney mili kwadratowey obeymowała 2000 dusz; tedy mogłaby liczyć 600 milionow ludności w całym państwie."

Wiadomości od rzeki Lahny donoszą pod dniem 8. Stycznia, że pod Koblenz zgromadza ſię 25 do 30 tyſięcy Francuzow, maszeruiących po większey części z Hollandyi. Wszyſtkie przysposobienia Francuzow, zdaią ſię zmierzać do napaści na prawy brzeg Renu.

z Londynu d. 2. Stycz.
(przez Paryż.)

Nasze urzędowe gazety uſiłuią okazać niepodobieństwo zawarcia pokoiu z Francyą. Dziennik Times po niektorych uwagach nad podobieństwem pokoiu oddzielnego z Cesarzem, mowi w tey mierze, iak naſtępuie: „Lecz przypuśćmy, że naſtąpi pokoy lądowy. Marynarka nieprzyiacielſka niemogłaby bydź iednak dla nas przedmiotem obawy, ponieważ dalsze prowadzenie woyny okazuie nam, iż możemy ią całą zniszczyć. Słuszna duma Anglii powinna ſię więc spodziewać wszyſtkiego po dalszey woynie, którą potrzeba przenosić pod wszyſtkiemi względami nad pokoy; pokoy byłby tylko umową drapieztwa i podziału. Z drugiey ſtrony uważamy niebeśpieczeńſtwo, ktore mogłoby zagrozić obyczayności publiczney zarazą ateuszowſtwa. Izaliż chcemy zoſtawić naszemu wiekowi i potomności przykład umowy z wyſtępkiem i amneſtyi pozwoloney zbrodni szczęśliwey? I w iakim czaſie? Oto właśnie w tym momencie! w ktorym ani potęga ani czyniący wrażenie ſtan nieprzyiaciela niemogłby usprawiedliwić naszego poſtępku, i w ktorym ta cnotliwa odmiana nie wſkazuie żadnego niebeśpieczeńſtwa. Rospacz i potrzeba mogły nas zaprowadzić do Lille, lecz nasz błąd dziś byłby dobrowolny i umyślny, zdradzilibyśmy naszą oyczyznę i świąt; a na naszą obronę nie moglibyśmy ſię nawet zaſtawiać pozorem podłości i lękliwości."

Gdy niepewną ieſt rzeczą, czyli nasze ſtatki pocztowe i kuryerowie z przyczyny wielkich mrozów do Kuxehaven zawinąć potrafią, tedy wyſłał rząd kuryera, ktorego depesze wielkiey są wagi, do Wiednia i Petersburga przez morze środziemne do Liworno, zkąd uda ſię lądem do Wiednia i Petersburga. Tą samą drogą udać ſię ma przeznaczony do Petersburga kapitan Popham, ktory nadaremnie uſiłował przeprawić ſię przez Yarmouth do Kuxhaven.

Przedwczoray przybył tu francuzki kuryer z Dover. Francuzki rząd żądał paszportu dla obywatela Otto, ktory tu ma przybydź iako nowy francuzki kommiſſarz w interesſie francuzkich niewolników.

W Plymuth zbroią 7 fregatów dla woysk lądowych. Także w Chatham i innych portach zbroią transportowe okręty do wyprawy przeciw brzegom francuzkim.

z Londynu d. 14. Stycz.

Dnia 31. Grudnia przybył tu francuzki kuryer Besancon, i przywiozł dwa liſty: ieden francuzkiego miniſtra zagranicznych intereſſow do sekretarza państwa Grenville, a drugi Konsula Buonaparte do Króla angielſkiego. W pierwszym prosi miniſter francuzki, aby liſt przyłączony Konsula Buonaparte oddany był w ręce królewſkie. Drugiego zaś liſtu osnowa ieſt naſtępuiąca:

„Francuzka Rzplta — Naywyższa władza ludu — Wolność — Równość."

Buonaparte pierwszy Konsul Rzpltey do Krola Jmci Wielkiey Brytanii i Irlandyi. W Paryżu dnia 5. Nivose, roku 8. Rzeczypospolitey.

„Będąc wezwanym przez narod francuzki do pierwszego urzędu Rzpltey, sądzę bydź rzeczą przyzwoitą uwiadomić o tym Waszą Królewską Mość. Woyna pustosząca od 8. lat wszystkie 4. części świata, maż bydź wieczna? Nie masz to żadnego sposobu porozumienia się? Jakimże sposobem mogą dwa nayoświeceńsze narody Europy, które potężnieysze i mocnieysze są, niż ich bespieczeństwo oraz niepodległość wymaga, poświęcać wyobrażeniom prożney wielkości pomyślność handlu, dobro wewnętrzne, i szczęśliwość familiow? Coż nie powinnyż one czuć, że pokoy naypierwszą iest potrzebą i naywiększą sławą? Te uczucia nie mogą nieinteressować serca Waszey Krolewskiey Mości, który wolnym rządzisz narodem i chcesz go uszczęśliwić. Wasza Królewska Mość zobaczysz w tym oświadczeniu szczere pragnienie, abym się powtornie przyłożył do powszechnego pokoiu przez prętki i pełen zaufania krok, wolny od wszelkich owych formalności, które pewnie potrzebne są tylko do okrycia nieufności słabych państw, a u mocnych narodów, taią tylko wzaiemną chęć oszukania siebie. Francya i Anglia używaiąc na złe swoiey potęgi, mogą na nieszczęście narodow przewlec ieszcze długo ich wyniszczenie; ale odważam się powiedzieć, iż los wszystkich oświeconych narodow zależy od ukończenia woyny, która cały świat zapala."

Waszey Krolewskiey Mości.

(podp.) Buonaparte.

Krol Jmć Angielski oświadczył przez swego ministra, iż nie widzi żadney przyczyny odstąpienia od formalności, które dawno przy negocyacyach z zagranicznemi Państwami w Europie są w zwyczaiu, a zatem odpowiada tylko przez notę urzędową podaną przez ministra Grenville, która iest treści następuiącey:

„Krol Jmć pragnął zawsze bezpiecznego i trwałego pokoiu w Europie. Nie toczy, ani nie toczył nigdy woyny dla prożney albo fałszywey sławy: niemiał zamiaru innego, tylko bronić prawa i szczęśliwości swoich poddanych, za które obowiązany iest ieszcze walczyć. Także nie powinien się spodziewać, aby ta potrzeba miała ustać dla tego, iż wchodzi w negocyacyą z tymi, których nowa rewolucya nie dawno do władzy wykonawczey we Francyi powołała: ponieważ z takowey negocyacyi żadna ieszcze prawdziwa korzyść dla pokoiu wyniknąć nie może dopóty; dopoki nieustaną przyczyny, które woynę teraźnieyszą wznieciły, przedłużyły i nieraz odnowiły. To samo systema wtrąciło Europę w woynę długą i pustoszącą, w woynę gatunku takiego, która między oświeconemi narodami dawno w zwyczaiu nie była. Aby przyprowadzić do skutku to systema, i zniszczyć wszystkie dawne rządy, zmarnotrawiono i wyniszczono skarby Francyi. Takowemu nierozmyślnemu duchowi zniszczenia poświęcano powoli Niderlandy, Hollandyą i Szwaycaryą. Niemcy zostały spustoszone. Włochy, chociaż uwolnione są od swoich nieprzyiacioł, stały się iednak teatrem nieskończonych rabunkow i anarchii. Krol Jmć sam musiał toczyć ciężką woynę dla utrzymania niepodległości swych państw. Ta nędza rościągnęła się nawet do nayodleglejszych części świata. A zatem dopoki takowe systema panować będzie, dopoki krew i skarby licznego i potężnego narodu na utrzymywanie tego systematu marnotrawione będą; nie może ważyć inna obrona, tylko iawne i ustawiczne nieprzyiacielskie kroki. Nayuroczystsze traktaty nieznaczyły nic. Krol Je-

gomość niemoże się zatym spuścić na proste odnowienie powszechnych zapewnień względem sentymentów pokoiu. Takowe zapewnienia powtarzane były zawsze, od tych, którzy skarbow Francyi używali na zniszczenie Europy, i które podług oświadczenia teraźnieyszych rządcow Francyi zaraz w początku stały się niezdatne do spoienia stosunków pokoiu i przyiaźni. Król Jegomość cieszyłby się mocno, gdyby było podobieństwo, że niebeśpieczeństwa iego possessyów, oraz possessyów iego sprzymierzonych w samey rzeczy ustałą; gdyby miał ukontentowanie widzieć, że konieczność oporu kończy się, że we Francyi lepsze prawidła panuią, i że wszystkie olbrzymie proiekta dumy, oraz wszystkie układy zburzenia, wystawiaiące na niebeśpieczeństwo samo nawet iestestwo obywatelskiego towarzystwa, ustaią; ale przekonanie się o takowey odmianie może tylko bydź skutkiem doświadczenia i zbiegu okoliczności. Naylepszem zaręczeniem rzeczywistości byłoby przywrocenie linii Xiążęcey, która przez tyle wieków utrzymywała w francuzkim narodzie pomyślność wewnętrzną i szacunek zewnętrzny. To zdarzenie uprzątnełoby zaraz wszystkie przeszkody negocyacyi pokoiu; zabeśpieczyłoby Francyi iey dawny kray, a wszystkim narodom Europeyskim zapewniłoby spokoyność. Ale chociażby takowego zdarzenia życzyć sobie powinna Francya i cały świat: to iednak Król Jmć nieumieszcza w tych granicach podobieństwa pewnego i trwałego pokoiu. Król Jegomość niepragnie przepisywać Francyi, iaką sobie ma obrać formę rządu, albo w czyich reku władza naywyższa zostawać ma, chce tylko beśpieczeństwa swoich własnych kraiow, i kraiów swoich sprzymierzonych, chce pomyślności powszechney Europy. Skoro Król Jegomość uyrzy takowe beśpieczeństwo, uchwyci się gorliwie środków prętkiego i powszechnego pokoiu. Ale niestetyż, niewidzi ieszcze teraz żadnego beśpieczeństwa, i prawideł, podług których nowy rząd kierowanym bydź powinien, ani przyczyny sądzenia o iego trwałości. W takowym stanie rzeczy niepozostaie mu nic, iak kończyć złącznie z innemi potencyami usiłowania sprawiedliwey woyny odporney." . . .

Rozmaite Wiadomości.

Listy z Konstantynopola donoszą o powrocie floty Kapitana Baszy do tamteyszego portu. — Donoszą z Persyi, że Zemann-Shah sposobiąc się do przeniesienia woyny w kraie Indostanu, attakowany był w tym samym momencie przez Króla Perskiego Babakan: ci dway Xiążęta wydali sobie wielką batalią, którey wypadek pomyślnym był dla Zemann-Shah. — General Moreau przybył dnia 10. do Strażburga. — Austryacka głowna kwatera przeniesioną została z Schwetzingen do Manheimu. — Rzeki Ren i Men rospuściły swoie lody, co bez naymnieyszey szkody nastąpiło. — Nowy francuzki minister Semonville przybył do Hagi. — Z Austryi donoszą, iż wydano rozkazy cesarskie do Węgier, aby przystawiono 26,000 nowych rekrutow. — Francuzi chcą opanować wprzod Niemcy i Włochy, a potém pokoy zawrzeć. — General Pruski Schladen prosił rządu Batawskiego, aby dla pewney odmiany kwater iego woyskom pozwolił maszerować przez kray Batawski, na co zezwolono bez naymnieyszey trudności. — Francuzki poseł generał Bournonville wyieżdżaiąc z Wezel do Berlina, miał nieszczęście bydź wywroconym z swoim powozem dwa razy. Oświadczył on w Wezel, iż Król Jegomość Pruski przyłożyć się może bardzo wiele do pokoiu. — Dumourier udaie się do Peterzburga. — Armia angielska w Francyi otrzymała nazwisko armii zachodniey, General Brüne mianowany iest iey naczelnikiem.

Citatio creditorum. Tuteysza Krolewſka Południowo-Pruſka Regencya zapozywa publicznie ninieyszym pismem na inſtancyą Hrabiego Rzeszy Chryſtyana Fryderyka Littichau, wszyſtkich niewiadomych realnych pretendentow maiących iakiekolwiek prawa realne do należących iemu dobr leżących w powiatach Brzeſkim, Radziejowſkim, Kowalſkim, to ieſt: w pierwszym do dobr Kruszyna, Popowic, Smiełowic, Nakanowa, Kruckowo, Woli, Nakanowa; w drugim do dobr Polszewa, Klinowic, Bytonia, Straszewa, Przywiecierzyna, Biegnowa, w oſtatnim, do miaſta i sołtysoſtwa Kowala, woytoſtwa Łajewnicki i młyna wodnego Diabołecz, aby swoie realne pretensye w przeciągu trzech mieſięcy albo uſtnie do protokułu albo na piśmie donieśli, do nich dokumenta kopie, na ktorych ſię ich pretensye gruntuią przyłączyli, a potym na terminie dnia 5. Aprilis 1800 o godzinie 10. od rana przed mianowanym do tego deputowanym regencyinym konsyliarzem Schwartz na naszey tuteyszey regencyi, albo osobiście, albo przez mogących bydź dopuszczonych pełnomocnikow, na ktorych im ſię z liczby Juſtyc kommiſſarzow tuteyszego departamentu, konsyliarze regencyini Dyryng, Bejer i Urodz. Kurowſki, także Juſtyc kommiſſarze Früzon, Müller i Wolff proponuią, ſtawili ſię, swoie realne pretensye do protokułu podali, ich rzetelność okazali, a ktorzy ſię zaś nieſtawią spodziewać ſię maią, iż z swoiemi pretensyami, ieżeli iakie maią do tychże dobr, prekludowanymi będą i wieczne im milczenie nakazane zoſtanie. W Poznaniu dnia 28. Octobris roku 1799.

Citatio edictalis. My Fryderyk Wilhelm z Bożey łaſki Krol Pruſki. Ninieyszym pismem czyniemy wiadomo, iż proboszcz Wawrzyniec Wierzbicz dnia 29. Novembris 1797 roku w Rzgowie, niezoſtawiwszy teſtamentu iednak nieco maiątku, z tym rozſtał ſię światem, a lubo dotychczas nikt sukceſſorem iego nie legitymował ſię, iednak sądzić ſię może, że sukceſſorowie iego dotychczas nie są znani, takowych przeto ninieyszym pismem publicznie zapozywamy, aby na terminie dnia 17. Marca roku 1800 przed południem o godzinie 9. przed deputatem referendaryuszem Bock wyznaczonym osobiście lub przez plenipotentow, do czego onym Kryminalraci Lukasa, Grymma, Skrzętwę, Mondro, akcysrata Brekera, iuſtyc amtmana Dirplaga, i Juſtycyi burmiſtrza Barnsdorfa proponuiemy, na terminie powyższym za sukceſſorow tegoż zmarłego proboszcza Wierzbicza należycie ſię legitymowali, inaczey zaś oczekiwać maią, iż z ich pretensyami uchyleni będą, gdyby ſię zaś nikt nieeytował, przeto spadek po nim fiſkusowi przyznany będzie. Do czego ſię nieznani sukceſſorowie proboszcza Wierzbicza ſtosować maią. Dan w Regencyi Kaliſkiey dnia 12. Kwietnia roku 1799.

Citatio creditorum. Jego Krolewſkiey Mości Regencya Południowo-Pruſka w Poznaniu, zapozywa na żądanie Urodz. Jana Samuela Ferdynanda Brodowſkiego maiora wszyſtkich pretendentow realnych niewiadomych do dobr onemu darowanych Lagiewnik, z przyległościami w powiecie Poznańſkim leżących, pretensye iakiekolwiek rzeczywiſte mieć mniemaiących, ninieyszym pismem publicznie, ażeby oneż pretensye uſtnie do protokułu lub na piśmie w przeciągu mieſięcy trzech zameldowali i do takowego ich zameldowania kopie onych dokumentow, na ktorych ſię zasadzaią przyłączyli, i potym zaś na terminie dnia 4. Kwietnia 1800 zrana o godzinie 9. przed deputowanym konsyliarzem regencyi Schwartzem wyznaczonym na naszey tuteyszey regencyi osobiście lub przez pełnomocnikow prawnych ſtawili ſię, prawa swoie iakiekolwiek rzeczywiſte do protokułu przełożyli i rzetelność ich wiernie zaświadczyli, a w przypadku omieszkania swoiego spodziewali ſię, iż z pomienionemi pretensyami swoiemi do dobr Lagiewnik z przyległościami mianemi uchyleni i na wieczne milczenie wſkazani zoſtaną. W Poznaniu dnia 21. Liſtopada roku 1799.

JK. Mci Regencya Połud. Pruſka.

Citatio creditorum. Tuteysza Krolewſka Południowo-Pruſka Regencya zapozywa ninieyszem publicznie na żądanie Kameralnego Fiſkała Bayer, nomine fisci, niewiadomych realnych pretendentow, ktorzy do dobr Beszyną, i 4tey części małego Szewa leżących w powiecie Kowalſkim, należących do zbiegłego z kraiu z przyczyny przyłożenia ſię do insurekcyi Urodz. Rocha Wichrowſkiego, i przysądzonych fisco przez dekret konfiſkacyiny de data dnia 24. Marca 1796. iakie pretensye mieć myślą, aby też swoie pretensye w przeciągu 3. mieſięcy uſtnie do protokułu, albo na piśmie donieśli do swoich zgłoszeń kopie dokumentow, na ktorych ſię ich pretensye gruntuią

przyłączyli, a potem na terminie dnia 28. Lutego 1800. rano o godzinie 10. przed deputowanym Regencyinym konsyliarzem Leuchertem osobiście albo przez prawnych pełnomocnikow stawili, się na ktorych pełnomocnikow im się tuteysi Justyc Kommissarze Guderyan, Wolff, Melzer, Morkowski, Müller i Urodz. Kurowski proponują, swoie realne długi do protokułu zameldowali, i ich rzetelność zaświadczyli, a ieżeli uchybią terminu spodziewali się, że z swemi realnemi pretensyami do rzeczonych dobr prekludowanemi będą, i wieczne im milczenie w tey mierze nakazane zostanie. W Poznaniu dnia 9. Septembra 1799.

Krolewska Południowo-Pruska Regencya Poznańska.

List gończy. Maciey Stachowiak, Głuchy zwany, chałupnik z wsi Borzysławia do maiętności Kotowskiéy, Urodzonego Prokopa Mielżyńskiego własnéy, należącey zbiegł na dniu 1. lub 2. Stycznia r. b. a to dla śmierci Woyciecha Piekarka chałupnika pod czas Świąt Bożego Narodzenia, przez siebie w Grodzisku śmiertelnie ranionego, i po upłynionych 24 godzinach w Gronowku zmarłego. Człowiek ten zbiegły iest 50 lat stary, nosi kamizele płocienną futrem podszytą, wielkie czarne boty chłopskie, czapkę wielką polską, skorą starą niedźwiedzią wyłożoną, wzrostu iest małego i w sobie gruby, włosy ma nieco żołtawe, a po między temi także kołtony małe, twarzy iest okrągłey blado-żołtey. Niżey podpisany sąd patrymonialny uprasza zatem każdego, wszelkie dominia i zwierzchności, aby wspomnionego Macieia, Głuchym zwanego, aresztować i do niżey podpisanego Justycyaryusza oddać kazali. W Poznaniu dnia 10. Stycznia roku 1800.

Sąd szlachecki patrymonialny w dobrach Gronowku Urodz. Przeuskiego własnych.

Müller, Sprawiedliwości Kommissarz iako Justycyaryusz.

Do sprzedania. Tuteysza Krolewska Południowo-Pruska Regencya, podaie nineyszem obwieszczeniem do wiadomości, że wieś Kniszyn Urodz. Jozefowi Dzierzanowskiemu dawniey, a teraz iego sukcessorom należąca, i w powiecie Poznańskim leżąca, wraz z folwarkiem Drogoszynem, ktora podług spisaney taxy na 22,340 tal. 23 dobrych groszy 4/7 d. otaxowaną została, i ktorey taxa wraz z należącemi do niey punktami, na tuteyszey Regencyi przeyrzaną bydź może, na żądanie Urodz. Stanisława Wierzchaczewskiego, na terminie dnia 26. Augusta, 28 Novembra cur. tudzież in terminino peremptorio dnia 12. Marca 1800 roku przed mianowanym do tego deputowanym regencyinym konsyliarzem Dühryngiem zrana o godzinie 9. publicznie więcey daiącym sprzedaną bydź ma. Wszyscy maiący ochotę do tego kupna wzywaią się przeto, ieżeli tę wieś posiadać są zdatni, i za nię przyzwoitą cenę zapłacić mogą, aby w wyżey wspomnionym czasie, na naszey tuteyszey regencyi stawili się, i swoie podania oświadczyli, po czem na ostatniem terminie licytacyi rzeczona wieś Kniszyn, z przyległościami więcey daiącemu niezawodnie przysądzoną bydź ma, i na żadne wyższe podania, ieżeli iakie potem nadeydą, żaden wzgląd miany niebędzie. Nakoniec oświadcza się nineyszém maiącym ochotę do tego kupna, że tradycya tey wsi na Swięty Jan 1800 nastąpi. W Poznaniu dnia 1. Kwietnia roku 1799.

Aukcya. Na rozkaz krolewskiego Południowo-Pruskiego Kollegium Sierocego w Poznaniu, sprzedane bydź maią dnia 13. Lutego a. c. należące do sukcessyi po Urodz. Konstantynie Unrugu sprzęty, składaiące się z srebra, zegarkow, powozow, meblow, i ruchomości domowych, w Lubosinie pod Pniewami za gotową zaraz zapłatę w monecie grubey więcey daiącym, przez niżey podpisanego Kommissarza, o czém się maiącym ochotę kupna nineyszem obwieszczeniem donosi. W Trzcielu dnia 7. Stycznia roku 1800.

Vigore Commissionis, Metzig.

Do sprzedania. Przybyła tu znowu partya dobrego, świeżego moskiewskiego kawiaru, ktorego w beczułkach funtowych u posłańca pocztowego Merkerta, na poczcie mieszkaiącego, w każdym czasie dostać można.

Dodatek

DEKLARACYA
Regulaminu dn a 28 Marca Roku 1787 wydanego i paragrafow onego 91. i 108.; tudzież Regulamina akcyzy dnia 3. Maia Roku 1787. wydanego Sect. 9. §. 5; względem robiących garcem dwoiaki proceder maiących iako też przepis: iż żadne procedery pod dozorem akcyzy zostaiące nie maią bydź zakładane na otwartych Przedmieściach.

My Fryderyk Wilhelm z Bożey łaski Król Pruski Margrabia Brandeburgski &c. &c. &c.

Wiadomo czyniemy w §. 91. Regulaminu względem Piwowarow i Wodkę palących dnia 28. Marca R. 1787. wydanego postanowiono, iż piekarze handluiący mąką i mieyscy młynarze w powszechności od palenia wodki wyłączeni bydź maią. Ten przepis ma bydź i na przyszłość zupełnie zachowany, ponieważ zaś w wykonywaniu onego rozmaite zachodziły trudności; przeto uznano za potrzebną one w następuiącym sposobie dokładniey determinować.

§. 1. Przed wydaniem patentu dnia 14. Kwietnia Roku 1766. datowanego przez który znaczna odmiana w urządzeniu Pruskiey akcyzy nastąpiła, palenie wodki na przedaż było osobnym procederem, a kiedy przez ten patent wszystkim Obywatelom Miast bez różnicy pozwolone było, przyczyny tego w niczém inszém upatrywać nie można, iak tylko w tém, iż podług tego patentu akcyza od robienia piwa i od palenia wodki na trunki, to iest: na piwo i na wodkę postanowiona była, a zatém przez ściśły dozor dostatecznie weryfikowaną bydź. Przedtém zaś była wybieraną od słodu piwnego i gorzalczanego.

§. 2. Dla ulgi opłacaiących ten podatek wprowadzone iest znowu opłaconego w tymże sposobie i od roku 1787. Dla tego też przez to urządzenie znowu obserwowane bydź ma, iż nikomu wodką palącemu pod żadnym pretextem odtąd nie będzie wolno, w iednym domu albo wdwóch podle siebie sytuowanych domach bądź to na siebie samego, na imie komornika, lub innego obywatela prowadzić, oraz taki proceder do którego zupełnie lub poczęści melonego, lub szrutowanego zboża potrzeba, a do takich procederu należą młynarze, piekarze, mąką handluiący, tudzież fabrykanci krochmalu, pudru, iako też syropu ze zboża, piernikarze i t. d. Chociażby też więc na przyszłość palący wodkę nabył domu, na którym iest realne prawo do takowego procederu, albo w którym dotąd takowy proceder prowadzony był, to iednakowo, tylko ieden z tych procederow w takim domu po nabyciu onego prowadzony bydź może.

§. 3. Co się tyczy tych Obywatelow wodkę palących, ktorzy dotąd iednym z procederow w §. 2. wyrażonych oprócz palenia wodki publicznie prowadzili, ci tak długo iak żyć będą, żadney w tém przeszkody mieć nie będą, lecz względem nich przepis w dodatku do zwyż wzmiankowanego §. 91. umieszczony, i na dal w tym sposobie mieysce mieć będzie, iż dla uniknienia wszelkiey defraudacyi podług mieyscowych okoliczności iak nayściśleyszemu dozorowi podlegać maią.

§. 4. Co się tyczy kontynuowania dwoiakiego procederu po śmierci żyiących teraz Obywateli wodkę palących, to żeby różnicę uczynić, czy prowadzą oni na fundamencie prawa realnego do gruntu przywiązanego, lub też czy tylko osobie tey na to otrzymali konsens. Po pierwszych spada takowe do gruntu przywiązane prawo realne do iakiego z procederow w §. 2. wyrażonych. n. p. do palenia wodki i do pieczenia przez sukcessyą na sukcessorow i maią też moc tego prawa wraz z gruntami, komu obcemu ustąpić, ponieważ te grunta traciłyby przez to na swoiey wartości.

§. 5. Kiedy zaś Obywatel otrzymał tylko na swoią osobę konsens, do którego z procederow w §. 2. wyrażonych, lub kiedy takowy proceder dotąd tylko na fundamencie przyrzeczonego patentu Anni 1766. publicznie prowadził, to tylko prawo takowe do życia mu służy i nie może ono ani przez sukcessyą na kogo spadać, ani komu ustąpionem bydź. Następca tego Obywatela wodkę palącego, ktory albo osobiście tylko miał prawo, albo był w publiczney possessyi palona wodka to iest ktory n. p. był oraz młynarzem, piekarzem i t. d. żadnym sposobem obydwoch procederow kontynuować nie może, chyba gdyby extraordynaryine okoliczności a osobliwie niemożność wyżywienia się żadnego procederu wyciągały, tego żeby uczynić excepcyą od powszechney reguły w czem iednakowo w każdym zdadrzeniu indagacya uczyniona bydź powinna.

§. 6. Kiedy ieden Obywatel wodkę palący, z tych ktorzy w §. 4 i 5. opisani są, względem którego z swoich procederow popełni iakie przestępstwo, osobliwie przeciwko stałym prawom akcyzy, tedy oprocz kary za takowe przestępstwo prawem postanowioney, utraci zaraz przez to prawo do podwoynego procederu i przymuszonym zostanie tylko ieden proceder z tych które dotąd prowadził daley prowadzić.

§. 7. Na przyszłość tylko w zamkniętych Miastach i Przedmieściach wodkę palić wolno będzie i nikomu odtąd nie będzie wolno oprócz exystuiących iuż gorzalni nowych na przedmieściach otwartych zakładać i palenie wodki w nich rozpoczynać.

Tenże sam przepis i względem wszelkich innych pod dozorem akcyzy zostaiących procederow, iako to kupcow, fabrykantow, piekarzow, piwowarow, rzemieślnikow i t. d. mieysce mieć powinien, kiedy więc takowe osoby na przedmieściach o-

twartych pod dozorem akcyzy nie zostaiących ofiąśdź wolą maią, powinni fię z tém wprzod do Magiftratu i do Urzędu Akcyzy mieyscowego zgłofić, co fię też zgadza z powszechnym prawem kraiowym Tom II. Tit. 8. §. 180. Te powinne za poprzedzaiącą w tém indagacyą uczynić o tém donieśienie do przełożoney sobie Zwierzchności. Jeżeli tego zaniedbaią, w ten czas sami sobie przypisywać będą mufieli, kiedy daremne koszta na fundowanie fię poniosą, i kiedy im nowy Etabli-Larnent zabronionym zoftanie. Magiftraty i Urzędy i Akcyzowe same tego doglądać powinne, i będą za to w odpowiedzi, żeby bez ich wiedzy nikt takowego procederu niezaczynał. To urządzenie ściąga fię zaś tylko do przyszłych Etabliffementow na otwartych Przedmieściach znay duiące fię teraz w nich gorzalnie, browary, apteki i t. d. nie maią bydź kaffowane, ktorych i przyszli właściciele ktorzyby one okupili, lub przez sukceffyą obięli w rownym sposobie używać będą. Podług tych przepisow każdy kogo fię tylko tyczą, ściśle fię zachować powinien. Ktorą to deklaracya oryginalną Własną Naszą podpisaliśmy Ręką i kazaliśmy ią pieczęcią Naszą Królewfką ftwierdzić.

Dan w Berlinie dnia 6. Października 1799.

(L. S.) Fryderyk Wilhelm.

de Struensee, de Goltz.

Poznań. Dla poparcia handlu zbożem w tuteyszym Departamencie Kamera JK. Mci Woyfkowo i Ekonomiczna niżey podpisana uwiadomiła iuż wprawdzie w mieśiącu Lutym roku 1798. publiczność, iż w miaftach Skwirzynie, Miedzychodzie, Sierakowie, Neubryku, Obrzycku, Szrymie, Wschowie, Kościanie, Nieszawie, Wrocławku, Pyzdrach, Nowym Mieście nad Wartą, Miłoftawiu, Poznaniu, Mofinie, Obornikach, Gnieźnie, Kleczewie, Pobiedzifkach, Powidzu, Skokach, Słupcy, Trzemesznie, Witkowie, Wongrowcu i Wrześni porządne targi na zboże urządzone bydź maią, a o wygodę dla kupuiących i przedaiących ftaranność też miana będzie. Skutek tego urządzenia nie odpowiedział iednakowo oczekiwaniom Kamery J. K. Mci, a handel zbożem tak iak dawniey tylko w tym sposobie prowadzony bywa, iż kupuiącym zboże z sąśiedzkich prowincyi JK Mci wydaią fię konsensa na fkupienie pewney wielości zboża w miaftach, przez co zaś handel chociaż dla tey prowincyi nader ważny tak prowadzonym bydź nie może, iakby przychodzących innych okolicznościach prowadzonym bydź powinien. A że Departament wyższy Skarbowy Pruſſ - Południowych ftara fię uftanowić przyzwoite i do okoliczności mieyscowych ftosowne zasady, podług ktorych handel zbożem maiąc wzgląd nietylko na zachodzące teraz, lecz też na przyszłość wydarzyć fię maiące okoliczności regularniey i pożyteczniey, tak dla dobra kraiu, iako też i dla dobra zyfkuiących, zboże w Prufiech Południowych podług przepisow Policyinych urządzony bydź ma, przeto podaie fię ninieyszém obwieszczeniem do wiadomości, iż w miaftach obywatele zbożem handluiący, maiący do tego maiątek i zdolność szczegolniey wspierani będą, daiąc im iako też mieszczanom z dawnieyszych prowincyi do tych miaft przenoszącym pewne procenta do budowli domow, szpichlerzow, a fkoro będzie dwoch lub trzech zbożem handluiących w iedném z tych miaft w ten czas nikomu więcey w okręgu mil pięciu konsens do handlowania zbożem wydany

nie będzie. Powinni więc wszyscy, maiący handel zbożem prowadzić zgłosić się z tém dla wsparcia im przyznać i mianego albo direkte do Kamery J. K. Mci albo też przez przełożonych sobie Konsyliarzow mieyskich. Dnia 28 Grudnia 1799.

Kamera Woyskowo Ekonomiczna JK. Mci Pruss-Południowych.

Poznań. Gdy usilne przełożenia z strony dyrektorii ubogich do prześwietney publiczności tuteyszey dotąd wyszłe, końcem pomnożenia składek do kassy ubogich dotychczas bez skutku zostały, przeto rzeczone dyrektorium ubogich widzi się przynaglone, donieść ninieyszym obwieszczeniem, że bez nagłego i nadzwyczaynego wsparcia w przeciągu dwoch tygodni, poprzestać będzie musiało, tutayszym ubogim, zwyczayne dotąd co tydzień dostarczane udzielić wspomożenie. Koszta, ktore w pierwszym zaraz roku po ułożeniu tego urządzenia potrzebne były, przed nie dawnym czasem w gazetach ninieyszych wyłuszczone zostały i przytym oraz do wiadomości się podało, iż expensa znacznie przewyższały dochody. Mimo tego przez subskrypcye składki nie pomnożyły się, wielka część nawet obywatelow tutayszych, albo wcale niczym albo nieznaczną przynaymniey kwotą do kassy ubogich przykładali się; z drugiey strony zaś liczba ubogich i chorych o wsparcie żebrzących co tydzień się pomnaża, tak, że iuż do 6000 złotych pożyczanym sposobem wydzielone zostały, zwłaszcza, iż teraz w tydzień prawie do 70 talerow wydatkow iest, a ledwo i połowę tego zebrać można. Czyż tedy pod takiemi okolicznościami podobno, aby wydzielenie dotychczasowe iałmużny tygodniowey ieszcze daley trwać mogło! Dyrektorium ubogich chcąc iednakowoż przed wszystkiemi, ktorzy urządzenie te utrzymać sobie życzą, i ktorzy skutecznie do tegoż końca się przykładaią, dostatecznie usprawiedliwić się, przeto z sweystrony ieszcze iednego sposobu użyć zamyśla, aby ile możności tychczasowe deficit w dochodach ułatwione; i dalsze wydzielenie iałmużny zabeśpieczone bydź mogło. Tém końcem wprzyszłym tygodniu każdy członek onego w wyznaczonym sobie dystrykcie miasta, albo sam osobiście obchodzic będzie albo przełożonego ubogich obeśle, każdego tutay osiadłego nie do klassy ubogich należącego, o udzielenie nadzwyczayney przykładki upraszaiąc. Ludzkość i litości kochaiący obywatele Poznania! Raczcie z swey strony usiłować, aby nadzieia ta ostatnia nie zpełzła. Okażcie się przy tey nowey składce szczodremi pomiarę maiątkow waszych. Rozmyślaiąc zaś nad kwotą, ktorą udzielić raczycie, niech wami sentymenta ludzkości i chrześciańskiego miłosierdzia powoduią. Niezapominaycie iednak i otym, gdybyście teraz niewczasową okazać mieli oszczędność, iż w kilka dni iuż ubostwo tutaysze na ulicach was cieżyć, do domow waszych cisnąć co moment w interessach waszych przerywać, i okazyą mieć będzie, ieżeli sumnienie nie zatrzyma do sprzętow się waszych dobywa. Gdy wreszcie iak nayrzetelnieysze rachunki dochodow i expensow dotąd zpisane zostały, przeto każdemu wolno żądać przełożenia sobie onych u Jmć Pana Aptekarza Wosidły, i przez przeyźrzenie ich, o rzetelności i skutecznym obroceniu pieniędzy przekonać się. Dnia 29. Stycznia roku 1800.

Buchholz. Bredow. Cassius. Carve. Grätz. Stehebahr. Hantusz. Bielefeld. Liskowski.

Drukował Deker i Kompania w Poznaniu.